

State loans which were inculcated for a leadthrough, above all things, industrializations in a country, implemented among single-person and collective farmers. The commissions were created for the withdraw of money from the rural population, brigades got organized from a rural population, representatives of party, financial and co-operative institutions obligatory for a peasantry was acquisition of bonds of loans for previous years.

Bolshevist power during 1927–1932 accelerated mass hunger, inculcated in the Ukrainian villages the predatory system realizations of state loans as a method of expropriation of property. Constant increase the amount of loans and planned tasks, coercion rural population to settle accounts with financial debts by food stuffs and begin to work on the weekend, the Stalin totalitarian mode took away the last facilities for a survival, provoked a golodomor-genocide in Ukraine.

Key words: peasantry, bolshevism, loans, fiscal policy, industrialization, five-year, collectivization, grain procurements, repressions, hunger.

REFERENCES:

1. Vasylijev V. Politychne kerivnytvo URSR i SRSR: dynamika vidnosyn centr – subcentr vlady (1917-1938). K.: Instytut istoriji Ukrajinjy NAN Ukrajinjy, 2014. 376 s.
2. Ghaj-Nyzhnyk P. Podatkova polityka Centraljnoji vlady, urjadiv UNR, Ukrajinskoji Derzhavy, USSR (1917-1930). K.: Cyfra-druk, 2006. 303 s.
3. Gholod 1932-1933 rokiv v Ukrajinj: prychny ta naslidky / Gholova redakcijnoji rady V.A. Smolij. K.: Naukova dumka, 2003. 888 s.
4. Derzhavnyj arkhiv Vinnyckoji oblasti (dali – DAVO). F. P-31. Op.1. Spr.485. 331 ark.
5. DAVO. F. P-31. Op.1. Spr.486. 44 ark.
6. DAVO. F. P-31. Op.1. Spr.489. 244 ark.
7. DAVO. F. P-31. Op.1. Spr.563. 578 ark.
8. DAVO. F. P-40. Op.1. Spr.179. 70 ark.
9. DAVO. F. P-43. Op.1. Spr.175. 186 ark.
10. DAVO. F. P-54. Op.1. Spr.77. 192 ark.
11. DAVO. F. P-136. Op.3. Spr.6. 175 ark.
12. DAVO. F. P-136. Op.3. Spr.26. 79 ark.
13. DAVO. F. P-136. Op.3. Spr.61. 311 ark.
14. Zbirnyk zakoniv ta nakaziv Robitnycho-Seljansjkogho Urjadu SRSR. M. Upravlinnja spravamy RNK SRSR, 1927. 1366 s.
15. Zbirnyk zakoniv ta nakaziv Robitnycho-Seljansjkogho Urjadu SRSR. M. Upravlinnja spravamy RNK SRSR, 1928. 1342 s.
16. Zbirnyk zakoniv ta nakaziv Robitnycho-Seljansjkogho Urjadu SRSR. M. Upravlinnja spravamy RNK SRSR, 1929. 1476 s.
17. Zbirnyk zakoniv ta nakaziv Robitnycho-Seljansjkogho Urjadu SRSR. M. Upravlinnja spravamy RNK SRSR, 1930. 990 s.
18. Zbirnyk zakoniv ta nakaziv Robitnycho-Seljansjkogho Urjadu SRSR. M. Upravlinnja spravamy RNK SRSR, 1931. 866 s.
19. Zinchenko A. Narysy istoriji podiljsjkogho seljanstva: 1917-1930 rr. Vinnycja: DP «Derzhavna kartografichna fabryka», 2008. 344 s.
20. KPRS v rezoljucijakh i rishennjakh z'jizdiv, konferencij, plenumiv CK (1898-1970). K.: Polityvydav Ukrajinjy, 1980. T.4. 577 s.
21. Kuljchyc'kyj S. . Gholodomor 1932-1933 rr. jak ghenocyd: trudnoshhi usvidomlennja. K.: Nash chas, 2008. 424 s.
22. Rybak I., Matvjejev A. Traghichnyj perelom. Kolektyvizacija i rozkurkulennja na Podilli ta Pivdenno-Skhidnij Volyni. Kam'janecj-Podiljs'kyj: Abetka, 2001. 140 s.

Статтю подано до редколегії 12.02.2018 р.

УДК [94(477)"1943/1945"]-351.74-053.5

Ольга Силка

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
аспірант (Україна)

Діяльність органів влади з подолання дитячої бездоглядності та безпритульності в Україні на завершальному етапі війни (1943-1945 рр.)

Анотація. У статті висвітлюються заходи органів влади з подолання дитячої безпритульності, бездоглядності та злочинності, динаміка створення та функціонування

.....
дитячих кімнат міліції, приймальників-розподільників на території УРСР у 1943-1945, проблеми цих закладів, які були актуальними на той час. Наведені статистичні дані щодо приймальників-розподільників, а також затриманих, видів злочинів, які здійснювалися дітьми, дисциплінарна відповідальність батьків. Висвітлено виховну, пропагандистську роботу та розшук дітей.

Ключові слова: органи міліції, бездоглядність, злочинність, дитячі кімнати міліції, приймальники-розподільники.

Після визволення території України почалася робота з нормалізації життя людей. Складовою частиною відбудовчих робіт була турбота про підростаюче покоління, в зокрема дітей-сиріт. Через масове сирітство та бездоглядність, дитяче волоцюжництво стало розповсюдженим явищем. У ліквідації цих соціальних проблем важливу роль відігравали органи внутрішніх справ.

Проблема діяльності органів внутрішніх справ щодо ліквідації дитячої безпритульності та бездоглядності знайшла відображення у працях науковців-істориків: Н. С. Юзікова [1], І. Р. Судді [2], І. М. Грідіна, Н. М. Касьянова [3], А.С. Шевченко[4]

Мета статті полягає насамперед у висвітленні діяльності органів міліції з подолання дитячої безпритульності та бездоглядності

Велике значення для запобігання дитячій безпритульності і бездоглядності в роки війни відіграла Постанова РНК СРСР від 23 січня 1942 р. "Про влаштування дітей, що залишилися без батьків" [2, с. 38] та від 23 січня 1943 р. – «Про влаштування дітей, які залишилися без батьків і проведення заходів із попередження дитячої безпритульності». РНК СРСР зобов'язала Раднаркоми союзних республік, виконавчі комітети крайових, обласних, міських і районних Рад депутатів трудящих під особисту відповідальність голів забезпечити влаштування дітей, що залишилися сиротами чи втратили батьків під час переїзду в іншу місцевість. На органи НКВС було покладено завдання виявити й узяти на облік бездоглядних і безпритульних дітей і направити їх у дитячі кімнати міліції, через які проходили всі затримані діти. Дитячі кімнати сприяли профілактиці дитячої безпритульності, бездоглядності і злочинності, залучали великий актив громадянськості. Свою роботу вони будували в тісному зв'язку з комісіями із влаштування дітей, які залишилися без батьків, займалися їх евакуацією в східні райони країни. Тільки за перших три місяці 1942 року на вокзалах, станціях і околицях, що прилягали до них, у Ворошиловградській області співробітниками органів внутрішніх справ було затримано 100 безпритульних і 68 бездоглядних дітей, а в Харківській області відповідно 111 і 74 дитини. [4, с. 48] Крім того, за активної участі співробітників органів внутрішніх справ на транспорті в березні 1942 р. у Ворошиловградській області було створено дві дитячі кімнати міліції, два дитячих приймальники [4, с.48.] а в Харківській області відкрито чотири дитячих приймальники на 250 місць. [2 с. 48]

На кінець 1943 р. на звільнених територіях УРСР діяло 10 приймальників-розподільників, в яких тимчасово утримувалося 969 безпритульних дітей, а 664 було влаштовано на роботу.

Зокрема, станом на 1 квітня 1944 року у звільнених від нацистських окупантів областях УРСР уже було взято на облік через дитячі кімнати міліції 66868 безпритульних і бездоглядних дітей, з яких 21218 –через приймальники-розподільники було влаштовано у дитячі будинки Наркомату освіти, 26710 дітей передано під патрунування сімей та трудових колективів. [8 арк. 17-18]

Оскільки дитячих кімнат міліції, як при територіальних органах міліції, так при лінійних відділеннях дорожньо-транспортної міліції, було недостатньо, то РНК УСРСР своєю постановою від 1 червня 1944 р. вимагала збільшити їх кількість до 218, із них 150 - при територіальних органах міліції та 68 - при лінійних відділах транспортної міліції [6, арк. 18]. У зв'язку з цим, наказом НКВС СРСР від 28 червня 1944 р., було внесено зміни до штатного розпису дорожніх відділів міліції. Зокрема, в штат дитячих кімнат міліцій при лінійних відділеннях було введено посади інспекторів, які безпосередньо займалися виявленими на вокзалах та в поїздах безпритульними й бездоглядними дітьми. Так, наприклад, у складі дорожнього відділу міліції НКВС Південно-Західної залізниці, згідно з штатом, було 11 інспекторів, із них: по два - на станціях Ясинувата, Волноваха, Красноармійськ, Іловайськ, Слов'янськ і один - при оперпункті Сталіно. Наказом начальника Дорожнього відділу міліції НКВС Південної залізниці від 17 липня 1944 р. дитячі кімнати міліції були організовані на станціях Харків-Пасажирський, Білгород, Основа, Смородине, Лозова, Полтава, Кременчук [4, с. 321].

Усього при лінійних відділеннях міліції на Південно-Західній, Вінницькій, Одеській, Львівській, Ковельській, Північно-Донецькій і Кишинівських залізницях було створено 35 дитячих кімнат [7, арк. 10].

Оскільки на липень 1944 р. значно зросла кількість виявлених безпритульних і бездоглядних дітей, постійно збільшувався контингент цих дітей, які прибували в Україну з інших

союзних республік, а також фактично завершалося звільнення від нацистських окупантів територій західних областей, то 30 липня 1944 р. РНК УРСР та ЦК КП(б)У ухвалити спільну постанову №917 «Про заходи в боротьбі з безпритульністю та бездоглядністю дітей в Українській РСР», яку, на нашу думку, можна вважати першою комплексною програмою з подолання дитячої безпритульності та бездоглядності на завершальному етапі війни. У постанові було викладено конкретний план заходів та терміни їх виконання, визначено обсяги матеріально-ресурсного забезпечення, конкретизовано відповідальних осіб та державно-партійних органів і силових структур за конкретну ділянку роботи. Зокрема, від територіальних органів міліції та лінійних відділів дорожньо-транспортної міліції вимагалось й надалі виявляти безпритульних і бездоглядних дітей, здійснювати їх облік та контроль за подальшим перебуванням у дитячих будинках, школах фабрично-заводського навчання і ремісничих училищах, під патронатом у трудових колективах. Вимагалось також до кінця третього кварталу 1944 р. довести кількість дитячих приймальників-розподільників до 64-х, а дитячих кімнат - до 100 [2, с. 39].

На виконання постанови активізувалася відповідна робота на місцях, зокрема й у звільнених західних областях УРСР. Наприклад, у Станіславській області (з 9 листопада 1962 р. - Івано-Франківська) до кінця 1944 р. органами міліції та постійно діючими комісіями при райміськвиконкомах було взято на облік 3372 дітей-сиріт, відкрито дитячий будинок-інтернат у Станіславі, дитячі кімнати при всіх відділах міліції, а також дитячі розподільники в Станіславі та Коломиї [2 с. 39].

До кінця року в Україні діяло 62 приймальники-розподільники на 7740 дітей, через які пройшло 43 119 дітей [7, арк. 5].

Упродовж 1945 р. було взято на облік 88 620 дітей (40 355 - безпритульних і 48 265 - бездоглядних), з яких 26 450 прибули в Україну з інших союзних республік, у тому числі 19 217 дітей із РРФСР [9, арк. 3]. Власне, органами міліції було виявлено і затримано 85 616 дітей, із них 41 958 - територіальною і 43 658 - транспортною міліцією, з яких 38 323 дитини передано в приймальники-розподільники [5, 5]. Крім того, до кінця року було створено 95 нових дитячих кімнат міліції та 22 приймальники-розподільники [9, арк. 9].

Усього в 1945 р. через приймальники-розподільники пройшло 46 134 дитини, з яких влаштовано: 11 699 - у дитячих будинках різних відомств, 2346 - на навчання, 6224 - на роботу в промислових підприємствах, 11 710 - на роботу в колгоспах і радгоспах, 4512 - повернуто батькам, 2995 - передано під патронат трудових колективів та сімей, а 3938 - направлено в трудові виховні колонії [9, 3].

Наркомфіном СРСР і РНК союзних республік було виділено необхідні кошти на знову відкриті дитячі приймальники розподільники-розподільники, куди передбачалося направляти дітей у віці до п'ятнадцяти років включно. На утримання одних лише дитячих садків, дитячих будинків, ремісничих училищ і шкіл ФЗН (фабрично-заводського навчання) десята сесія Верховної Ради СРСР першого скликання асигнувала з державного бюджету на 1944 р. 6 млрд. 600 карбованців. [4 с. 48]

Станом на 1 травня 1946 р. в Україні вже діяло 194 дитячих кімнати міліції із запланованих 218. Відповідно до рознарядки не було створено 11 дитячих кімнат при територіальних органах міліції (у Сталінській області - 5, у Вінницькій - 3, у Харківській і Ворошиловградській - по одній) та 13 дитячих кімнат при лінійних відділеннях міліції (на Південно-Західній залізниці -3, Південній - 4, Вінницькій - 3, Ковельській - 2, Одеській - 1) . Через функціонуючі дитячі кімнати міліції в 1945 р. та за чотири місяці 1946 р. пройшло 66566 бездоглядних дітей, з яких 39 110 (55%) були учнями шкіл, а 7910 - шкільного віку, які взагалі ніде не вчилися [8, арк. 10].

Водночас спостерігалось значне перевантаження їх. Так, при загальній плановій пропускній спроможності всіх розподільників Сталінської області в 205 дітей станом на 16 жовтня 1946 р. у них утримувалося 700 осіб. Лише у приймальнику-розподільнику м. Сталіно при плановому контингенті у 50 дітей – знаходилося біля 190 осіб. [3, с. 3] При цьому кількість дітей, що потрапляли до приймальників, значно перевищувала тих, які звідти розподілялись по інших установах або повертались до родин. Активний приплив дітей до дитячих приймальників-розподільників викликав труднощі у функціонуванні останніх. Перевищення у декілька разів планової місткості не дозволяло створити нормальні умови для утримання дітей-сиріт. Окрім елементарної нестачі мануфактури, постала загроза спалаху епідемічних захворювань. У 1946 р. розподільниках при органах внутрішніх справ у місті Сталіно, Микітівськ поширилися інфекційні захворювання, зокрема кір та паротит. [3, с. 3] У таких випадках у дитячих приймальниках-розподільниках оголошувався карантин, а їх робота була паралізована на невизначений термін, що ускладнювало вилучення з вулиць безпритульних та бездоглядних та перевантажувало ще більше решту дитячих приймальників.

Наявні труднощі, організаційні прорахунки та недоліки приводили до втеч дітей. У жовтні 1943 р. з приймальників-розподільників Ворошиловградської області зі 124 прийнятих дітей

втекло 40 осіб. [11, арк. 2] Ще однією причиною дитячих втеч було неухажне ставлення до них співробітників приймальників, що були низько кваліфікованими. Часто опитування та вивчення умов життя дітей здійснювалося поверхово. Як наслідок, з розподільників до дитячих будинків інколи відправлялися підлітки, старші 14 років, а подекуди й правопорушники. Такі діти здійснювали втечі під час дороги до навчального закладу або ж дезорганізовували роботу вже в дитячому будинку, а найчастіше тікали з нього після того, як одержували одяг та взуття. [11, арк. 225]

Поступово справа утримання дітей у приймальниках-розподільниках значно покращилася. Відповідно до розпорядження Міністерства освіти, під час відбору дітей до дитбудинків у кожному приймальнику був присутній представник відділу народної освіти. [3, с. 4] Покращилися матеріальний стан приймальників-розподільників та виховна робота з дітьми. У дитячих приймальниках були влаштовані різноманітні гуртки (драматичний, хоровий, фізичної культури, образотворчого мистецтва та ін.), з вихованцями проводилися навчальні заняття, бесіди індивідуального та колективного характеру, перегляди кінострічок. Означені заходи підвищили авторитет приймальників-розподільників, доказом чого були випадки самостійної явки дітей до них. Так, до приймальників Ворошиловградської області в перші місяці 1944 р. самостійно приходило до 50 дітей щомісяця. [3, с. 4]

Основними порушеннями, за які були затримані органами міліції та рейдовими бригадами з представників громадських організацій, були: буйна поведінка в громадських місцях (44%), торгівля на вулицях і ринках (24%), за порушення правил проїзду в громадському транспорті (17%), перебували на вулиці після встановленого часу (10%), за жебрацтво (4%), за хуліганство (1%). Основними причинами дитячої бездоглядності, на думку працівників дитячих кімнат міліції, була відсутність належного контролю з боку батьків та педагогічних колективів шкіл, що, крім того, в 1945 р. призвело до 468 нещасних випадків, з яких 281 - зі смертельними наслідками. Про необхідність проведення профілактичних заходів органами міліції і громадських організацій серед категорії бездоглядних дітей та посилення відповідальності батьків наголошувалося і в спеціально ухваленій з цього приводу спільній постанові ЦК КП(б)У та РНК УРСР «Про зміцнення дисципліни серед учнів і заходах боротьби з дитячими правопорушеннями» від 30 листопада 1944 р. [7, арк 15].

На виконання постанови органами міліції за домовленістю з керівниками промислових підприємств та при сприянні партійних і профспілкових організацій в 1945 р. було працевлаштовано без направлення у приймальники-розподільники 20 289 бездоглядних дітей [3, с. 22].

Усього за період з 1944 р. до 1 квітня 1946 р. органами міліції було затримано 116 655 безпритульних і 72 625 бездоглядних дітей. А загалом за їхньої участі та взаємодії з іншими громадськими та державними структурами за вказаний період було влаштовано 246 720 безпритульних, бездоглядних та дітей-сиріт, із них: в дитячих будинках різних відомств - 60 508, на роботу - 64 459, направлено на навчання - 4748, передано під патронат трудових колективів - 77 185, під опіку сімей - 32 205, усиновлено - 7620 дітей [7, арк. 2].

У 1945 р. органами міліції була проведена і відповідна робота з виявлення та попередження дитячої злочинності. Зокрема, було зафіксовано 2216 кримінальних проявів і затримано 2930 підлітків у віці від 12 до 16 років за скоєння кримінальних злочинів, а також арештовано 321 особу дорослих, які організовували і спонукали бездоглядних неповнолітніх до скоєння злочинів [3, с. 27].

До дисциплінарної відповідальності було притягнуто 13 271 особу батьків й накладено штрафів на суму 1 695 276 крб., але було стягнуто лише 687 812 крб. [7, арк. 7].

Важливою складовою у боротьбі з безпритульністю та бездоглядністю був розшук дітей. З початку війни до травня 1943 року зв'язок з батьками втратило близько 190 тис. дітей. Відомо, що органи міліції проводили велику роботу з розшуку зниклих людей під час війни. У складі паспортного відділу НКВС СРСР діяло центральне довідкове бюро. При ньому та інших управліннях міліції працював дитячий довідковий відділ з розшуку дітей за заявами громадян. Ці органи мали дані про місцезнаходження дітей, які перебували в дитячих приймальниках-розподільниках і були направлені до дитячих установ або на патронат, а також тих, що були працевлаштовані. Зазначені дані довідково-адресних столів поступали від народних комісарів освіти, здоров'я, соціального забезпечення, управління трудових резервів та дитячих приймальників-розподільників НКВС. Робота з розшуку дітей мала реальні результати та високо оцінювалася населенням республіки, про що свідчать численні подяки громадян, що надходили на адресу працівників міліції. Так, громадянка Ф.І. Пантелійчук, мешканка м. Старобільська Ворошиловградської області, під час евакуації втратила зв'язок з власними дітьми Ідою та Володимиром, які перебували у дитячому будинку Ізмаїльської області. Під час війни дитячий будинок був евакуйований, і співробітник довідково-адресного столу знайшов дітей у Медведенському районі Курської області.

Окрім основних службових обов'язків з оперативно-адміністративної роботи, органи міліції проводили виховну, пропагандистку діяльність серед населення та молоді. Систематично читалися лекції на теми "Принципи виховання дітей в радянський час", "Права та обов'язки батьків у справі виховання дітей", "Батьківський авторитет" тощо. Писали доповіді на відповідну тематику. Так, за три квартали 1946 р. співробітниками міліції Сталінської області було зроблено 128 доповідей на пленумах районних та селищних рад, проведено 433 бесіди з учнями шкіл, батьками та населенням з охопленням 35551 особи. [3, с. 5]

Отже, потрібно відзначити, що органи внутрішніх справ відіграли важливу роль у боротьбі з безпритульністю та бездоглядністю. Урядові постанови та накази НКВС 1942-1944 рр. намітили широкий комплекс заходів з подолання дитячої безпритульності та бездоглядності, в яких одне з центральних місць відводилося територіальним та лінійним відділенням міліції.

Заходи з подолання дитячої безпритульності та бездоглядності здійснювалися органами міліції через розширення мережі дитячих кімнат міліції, приймальників-розподільників, а також проведення відповідної профілактичної роботи. Таке поняття як безпритульність та бездоглядність почало інтенсивно ліквідуватись, що дає підстави для вивчення позитивного історичного досвіду діяльності усіх задіяних у цьому процесі структур і використанні його у сучасній практиці.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Юзікова Н.С. Заходи запобігання злочинності неповнолітніх за радянських часів // Юридичний вісник. 2011. №4. С. 111-115.
2. Суддя І. Р. Діяльність органів міліції з подолання дитячої безпритульності й бездоглядності в УРСР (1943 – 1946 рр.) // Вісник Черкаського університету. 2011р. Випуск 202. С. 38-42.
3. Грідіна І.М., Касьянова Н.С. Діяльність органів міліції Донбасу щодо ліквідації безпритульності і бездоглядності у 1943-1945 рр. // Порівняльно-аналітичне право. 2012. №3. С. 48-55.
4. Шевченко А. Є. Організаційно-правові заходи радянського уряду й органів внутрішніх справ щодо боротьби з дитячою безпритульністю у 40-і рр. XX ст. // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності: Зб. наукових праць Донецького національного університету 2005. №2. С. 45-54.
5. ЦДАВО. Ф. 1. Оп.23. Спр.66. 158 арк.
6. ЦДАГО. Ф.1. Оп. 73. Спр. 338. 48 арк.
7. ЦДАГО. Ф.1. Оп. 73. Спр. 332. 250 арк.
8. ЦДАГО. Ф.1. Оп. 23. Спр. 1393. 142 арк.
9. ЦДАГО. Ф.1. Оп. 23. Спр. 3655. 126 арк.
10. ЦДАГО. Ф.1. Оп. 23. Спр. 1392. 152 арк.
11. ЦДАГО. Ф. 1. Оп. 73. Спр. 132. 32 арк.

Сылка Ольга

Винницкий государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского,
аспирант (Україна)

Деятельность органов власти по преодолению детской беспризорности в Украине на завершающем этапе войны (1943-1945 гг.)

Аннотация. В статье освещаются меры органов власти по преодолению детской беспризорности, безнадзорности и преступности, динамика создания и функционирования детских комнат милиции, приемников-распределителей на территории УССР в 1943-1945. Проблемы этих учреждений, которые были актуальными в то время. Приведенные статистические данные по приемников-распределителей, а также задержанных, виды преступлений, которые осуществлялись детьми, дисциплинарная ответственность родителей. Освещены воспитательную, пропагандистскую работу и розыск детей.

Ключевые слова: органы милиции, безнадзорность, преступность, детские комнаты милиции, приемники-распределители.

ABSTRACT

Olga Sylka

Vinnitsia State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsiubynsky, aspirant (Ukraine)

Activity of the authorities on overcoming child abandonment in Ukraine at the final stage of the war (1943-1945)

The article covers the measures taken by the authorities to overcome child homelessness and crime, the dynamics of the establishment and functioning of children's rooms of the militia, and the receiving units on the territory of the Ukrainian SSR in 1943-1945. Only in the first three months of 1942, in the Voroshilovgrad region, 100 homeless and 68 neglected children were detained by the organs of internal affairs, and in Kharkiv oblast, respectively, 111 and 74 children. And already by 1945 there was an increase in the number of receivers-distributors, children's rooms. In total, from 1944 to the 1st of April 1946, 116,655 homeless and 72,625 abandoned children were arrested by the police. In general at their participation and interaction with other public and state structures during this period, 246 720 homeless, neglected and orphaned children were arranged.

An important component in the fight against homelessness and negligence was the search for children. From the beginning of the war to May 1943, about 190 thousand children lost contact with their parents. It is known that the police made a lot of work to find missing people during the war. There was a central reference bureau as part of the passport department of the NKVD of the USSR. There was a children's help desk for the search of children by citizens' applications departments under him and other police.

In addition to the main duties of operational and administrative work, the police carried out educational, advocacy activities among the population and youth. There were always lectures on topics "Principles of upbringing children in Soviet times", "Rights and duties of parents in the upbringing of children", "Parental authority"

Such a concept as homelessness and neglect began to be liquidated, that gives grounds for studying the positive historical experience of the activities of all involved structures in this process and its use in modern practice.

Key words: police, neglect, crime, children's police rooms, receivers-distributors.

REFERENCES:

- 1.Yuzikova N.S. Zakhody zapobihannya zlochynnosti nepovnolitnikh za radyans'kykh chasiv // Yurydychnyy visnyk. 2011. №4. S. 111-115.
- 2.Suddya I. R. Diyal'nist' orhaniv militsiyi z podolannya dytyachoyi bezprytul'nosti y bezdohlyadnosti v URSR (1943 – 1946 rr.) // Visnyk Cherkas'koho universytetu. 2011r. Vypusk 202. S. 38-42.
- 3.Hridina I.M., Kas'yanova N.S. Diyal'nist' orhaniv militsiyi Donbasu shchodo likvidatsiyi bezprytul'nosti i bezdohlyadnosti u 1943-1945 rr. // Porivnyal'no-analitychne pravo. 2012. №3. S. 48-55.
- 4.Shevchenko A. YE. Orhanizatsiyno-pravovi zakhody radyans'koho uryadu y orhaniv vnutrishnikh sprav shchodo borot'by z dytyachoyu bezprytul'nistyu u 40-i rr. KHKH st. /Problemy pravoznavstva ta pravookhoronnoyi diyal'nosti: Zb. naukovy prats' Donets'koho natsional'noho universytetu 2005. №2. S. 45-54.
- 5.TSDAVO. F. 1. Op.23. Spr. 66. 158 ark.
- 6.TSDAHO. F.1. Op. 73. Spr. 338. 48 ark.
- 7.TSDAHO. F.1. Op. 73. Spr. 332. 250 ark.
- 8.TSDAHO. F.1. Op. 23. Spr. 1393. 142 ark.
- 9.TSDAHO. F.1. Op. 23. Spr. 3655. 126 ark.
- 10.TSDAHO. F.1. Op. 23. Spr. 1392. 152 ark.
- 11.TSDAHO. F. 1. Op. 73. Spr. 132. 32 ark.

Статтю подано до редколегії 31.01.2018 р.